

תפ"ח 59601/12/17 - מדינת ישראל נגד יאסין אבו אלקרעה

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כב' השופטים: י' נועם - סגן נשיא, ר' פרידמן-פלדמן וא' אברבנאל

תפ"ח 59601-12-17 מדינת ישראל נ' יאסין אבו אלקרעה (עציר)

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

המאשימה

יאסין אבו אלקרעה (עציר)
על-ידי ב"כ עו"ד נאיל זחאלקה

נגד
הנאשם

גזר-דין

סגן-הנשיא י' נועם:

1. בהכרעת-דין שניתנה ביום 7.11.18, הורשע הנאשם, על-פי הודאתו, בעבירת מעשה טרור של ניסיון לרצח - לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בשילוב סעיף 37(א)(1) לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016; וכן בעבירה של כניסה לישראל שלא כדין - לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.

2. להלן עובדות כתב-האישום העומדות ביסוד ההודאה וההרשעה.

במועדים הרלבנטיים לכתב-האישום החזיק הנאשם, שהוא תושב אזור הנתון לשליטת הרשות הפלסטינית ומתגורר בשכם, היתר כניסה ועבודה "מרחב התפר" באזור יהודה ושומרון, ועבד במועצה האזורית חריש, בעבודות בניין. לא היה בידיו היתר כניסה לישראל.

בתחילת חודש דצמבר 2017 התוודע הנאשם, באמצעות רשת הפייסבוק, להצהרתו הפומבית של נשיא ארצות-הברית, דונלד טראמפ, שעיקרה הכרה של ארצות-הברית בירושלים כבירת מדינת ישראל. הצהרה זו הייתה למורת רוחו

של הנאשם; ועל-רקע זה גמר אומר בלבו לבצע פיגוע דקירה ולרצוח יהודים בירושלים; וזאת, לשיטתו, כדי "להגן על ירושלים ועל מסגד אלאקצא". הוא תכנן (כלשון כתב-האישום) "לדקור כמה שיותר יהודים עד אשר ייהרג ויהפוך ל"שהיד" " (להלן - פיגוע הדקירה).

בליל 9.12.17, שעה שתכנן לבצע את פיגוע הדקירה למחרת היום, העלה הנאשם לעמוד הפייסבוק שלו "פוסט" בשפה הערבית, שאת עיקרו זכר מלימודיו בבית-הספר, ואשר תוכנו כדלהלן: "למען אלוהים קמנו, שואפים להניף את הדגל, להחזיר לדת את תפארתה, להחזיר לאלאקצא את תפארתו, שדמנו יישפך. דמנו זול למען המולדת וירושלים ואל אקצא".

ביום 10.12.17 בשעות הבוקר, נפרד הנאשם טלפונית ממקורביו, ורכש בחנות סכין מטבח שאורך להבה 11 ס"מ, שבאמצעותה תכנן לבצע את פיגוע הדקירה. כשהוא מצויד בסכין, שאותה הסליק בחלק הפנימי של מעילו, וכאשר הוא מנצל את היתר הכניסה למרחב התפר שהחזיק בידיו, הגיע הנאשם לתחנה המרכזית בחדרה, ושם עלה על מונית בנסיעה מיוחדת ("ספיישל") לירושלים. הוא ביקש מנהג המונית להורידו בתחנה המרכזית בירושלים, בתואנת שווא, כי מעסיקו אמור לבוא ולאוספו משם. במהלך הנסיעה לירושלים, כתב הנאשם בטלפון הנייד שלו "צוואה", שאת נוסחה זכר מספרי הלימוד בבית-הספר התיכון, ואשר התכוון לפרסמה בפייסבוק בסמוך לפני פיגוע הדקירה: "אחי אוי אחי, מצווה עליך את אבא ואמא, ואוי לך אחותי אם תדאגי אחרי". למען המולדת הקרבתי בדמי, הכל למענך יא פלסטין".

בשעה 14:10, משירד מהמונית, ביקש הנאשם להיכנס לשירותים בתחנה המרכזית. הוא ניגש לשער הכניסה של התחנה והתבקש על-ידי מאבטח במקום להציג תעודה מזהה. הנאשם הציג את תעודת הזהות שלו ואת היתר הכניסה למרחב התפר אשר החזיק ברשותו. בזמן שמאבטחת בדקה את מסמכיו של הנאשם, הצטרפו אליה שני מאבטחים נוספים, אשר בדקו אף הם את המסמכים. תוך כדי הבדיקה, התבקש הנאשם על-ידי אחד המאבטחים להתלוות אליו ולעבור דרך מכשיר "המגנומטר" שבכניסה לתחנה המרכזית. הואיל ובבדיקת המגנומטר עלה כי ברשותו של הנאשם חפץ מתכתי כלשהו, הוציא הנאשם, פעם אחר פעם, חפצי מתכת אשר החזיק בבגדיו, פרט לסכין. משכך, המשיך המגנומטר לצפצף כל אימת שהנאשם עבר דרכו.

בשלב זה, כאשר הגיע למקום אשר אלמליח, אחראי אבטחה במקום (להלן גם - נפגע העבירה או המתלונן), ונעמד בסמוך למגנומטר, ליד המאבטח והנאשם; והחל לבדוק בעצמו את מסמכיו של הנאשם. משנתבקש הנאשם להוריד את מעילו ולעבור שוב דרך המגנומטר, החליט לבצע את פיגוע הדקירה בו במקום. אותה העת, בשל חזותו

ואופן דיבורו של אשר אלמליח, הבין הנאשם כי הלה יהודי, וגמלה בלבו ההחלטה לדקור אותו למוות באמצעות הסכין. הוא פשט את המעיל שלבש, התמהמה קמעה בהורדת השרוול מיד ימין, ושלף מהמעיל בידו הימנית את הסכין. הוא זרק מעליו את המעיל, התקרב לכיוונו של המתלונן שבדק את מסמכיו, ומתוך כוונה להביא למותו נעץ את הסכין בעוצמה בחזהו. הנאשם הותיר את הסכין נעוצה בחזה של נפגע העבירה והחל בורח בריצה מהמקום. הנאשם נעצר כ-20 מטרים ממקום הדקירה, על-ידי מאבטח שעמד בסמוך למתלונן בעת שנדקר, וביחד עם מאבטחים ועוברי אורח נוספים, השתלט עליו.

מיד בסמוך לדקירה, שלף נפגע העבירה את הסכין מגופו, השליכה ממנו והתמוטט לקרקע. עוברי אורח, מאבטחים וצוות מד"א שהגיע למקום, העניקו לו טיפול ראשוני. כתוצאה מדקירת הסכין נגרם למתלונן פצע דקירה בחזה הימני-קדמי, חתך באזור קדמי תחתון של חדר ימין בלב ודמם פנימי משמעותי. הוא הובהל למרכז הרפואי "שערי צדק", שם הוכנס מידית לחדר הניתוח. הקרע נתפר, הדימום נוקז והנפגע הועבר מורדם ומונשם לטיפול נמרץ ונזקק לטיפול רפואי אינטנסיבי בהיותו נתון בסכנת חיים.

במעשיו המתוארים, אשר מפורטים כאמור בכתב-האישום, ביצע הנאשם מעשה טרור שבו ניסה לגרום למותו של אדם תוך שימוש בסכין מתוך מניע מדיני, דתי, לאומני ואידיאולוגי, וכן נכנס לישראל בניגוד לחוק; ועל-כן הורשע, כאמור, בעבירה של מעשה טרור של ניסיון לרצח ובעבירת כניסה לישראל בניגוד לחוק.

יצוין, כי בתחילה הודה הנאשם בכל עובדות כתב-האישום, אך כפר בכך שהנפגע היה נתון בסכנת חיים. ואולם, בהמשך, הודה הנאשם כי הנפגע היה נתון בסכנת חיים, לאחר שב"כ המאשימה הבהיר כי מדובר בסכנת חיים מרגע הפגיעה ועד להגעה לבית-החולים.

3. באשר לפגיעה בנפגע העבירה, הוגש מטעם המאשימה, בהסכמת ההגנה, מסמך רפואי שנערך על-ידי ד"ר דניאל פינק, מנהל יחידת ניתוחי חזה במרכז הרפואי "שערי-צדק", אשר טיפל בנפגע העבירה. במסמך הרפואי (ת/1) צוין, כי הנפגע הגיע לבית-החולים במצב של סכנת חיים ממשית ומיידית, בשל הפגיעה החודרת ללב שגרמה לדימום מסיבי, מצב שעלול לגרום בתוך זמן קצר לדום לב; ומשכך הובהל מיידית לטיפול בחדר הטראומה ולניתוח חירום להצלת חייו. במסמך הודגש, כי הפגיעה החודרת של הסכין ללב הביאה למצב של סכנת חיים ממשית ומיידית, שלולא פעולות ההחייאה בחדר הטראומה הייתה מביאה למותו של הנפגע; וכי פעולות ההחייאה המיידיות בחדר הטראומה והטיפול בחדר הטיפול הנמרץ הצילו את חייו של הנפגע ואפשרו בהמשך את שחרורו מבית-החולים.

4. בעניינו של המתלון אף הוגש תסקיר נפגע עבירה, שתיאר את הנזקים שהוסבו לו - הן הפיזיים והן הנפשיים. בתסקיר צוין, כי בעקבות אירוע הטרור הטראומטי, חיו של הנפגע השתנו באופן פתאומי וחד. מעבר לפגיעה הפיזית והצללות שנותרו בגופו, חווה הלה מצוקה רגשית משמעותית הקשורה, בין-היתר, בפגיעה בתחושת הביטחון והשליטה על חייו, בפגיעה בתפקודו ההורי והתעסוקתי, וכן בפגיעה בתחושת היכולות והכוחות כפי שאפיינו אותו טרם הפגיעה. מאדם פעיל, עם כושר גופני טוב, הפך לאדם חלש ומוגבל פיסי, ובנוסף סובל הוא מתסמינים פוסט-טראומטיים, המשליכים במידה משמעותית על היבטים רבים בחייו - שצוינו בתסקיר ושלא יפורטו מחמת צנעת הפרט. לאור ההשלכות המשמעותיות של הפגיעה על תפקודיו ורווחתו הנפשית של המתלון, והערכה כי עומד לפניו הליך שיקומי ממושך, המליצה עורכת תסקיר הנפגע, כי יוטל על הנאשם, בין-היתר, פיצוי כספי משמעותי לנפגע.

5. המתלון אף התייצב בבית-המשפט וביקש להשמיע את דבריו בפרשת גזר-הדין. הוא תיאר בעדותו את האירוע, והתייחס לפגיעתו הקשה, שהעמידה אותו בסכנת חיים של ממש, לפגיעה הגופנית ולצללות על גופו, וכן לצללות הנפשיות בשל התסמינים הפוסט-טראומטיים. כן התייחס בעדותו לקשיים בתפקודו מאז האירוע, והוסיף כי חזר לעבוד לפני כשלושה חודשים, בתפקיד אחר. הוא ביקש מבית-המשפט להחמיר בדינו של הנאשם; והוסיף, כי בחר להגיע לבית-המשפט כדי להישיר מבט בנאשם, שלא הביע חרטה, ולומר לו: "מה שרצית לבצע לא הצלחת; אני עומד פה חי וקיים".

6. ב"כ המאשימה הדגיש בטיעונו לעונש את חומרת העבירה ונסיבות ביצועה, והוא הדגיש כי מטרתו של הנאשם הייתה, כפי שהודה, "להרוג כמה שיותר יהודים", אך משנבדק בכניסה לתחנה המרכזית, והבין כי לא יוכל להיכנס למתחם, נעץ בחזקה את הסכין בחזהו של המתלון. כן הדגיש את חומרת הפגיעה במתלון עת חדר הסכין לבית החזה, פגע בלבו ופצע אותו אנושות, במצב שהיה נתון בסכנת חיים. עוד התייחס ב"כ המאשימה בטיעונו לתופעה הקשה של ביצוע פיגועי טרור על-ידי "מפגעים בודדים" ולהחמרה בענישה, בעקבות חקיקת חוק המאבק בטרור בשנת 2016, שבעקבותיה עומד העונש המרבי בגין ביצוע העבירה של מעשה טרור של ניסיון לרצח על 25 שנות מאסר. ב"כ המאשימה טען, כי מתחם הענישה ההולם הוא מאסר בפועל לתקופה שבין 20 שנים לבין 25 שנים. לצורך קביעת המתחם הפנה ב"כ המאשימה לערכים המוגנים העומדים ביסוד העבירות, כאשר מדובר הן בניסיון רצח, הן במעשה טרור והן בשהייה בלתי חוקית בישראל. בנוסף הפנה לנסיבות ביצוע העבירה אשר מצויות, לשיטתו, ברף חומרה גבוה; זאת בשל המניע הלאומני-אידיאולוגי שעמד ביסוד העבירה, התכנון המוקדם אגב הצטיידות בסכין, הכניסה הבלתי חוקית לישראל לצורך ביצוע המעשים תוך הצגת האישור לכניסה לאזור "מתחם התפר", הכוונה לרצוח "כמה שיותר יהודים" (כאמור בהודאתו של הנאשם ובכתב-האישום), בחירת הזירה הקונקרטית - התחנה המרכזית בירושלים, וכן הפגיעה הקשה שהוסבה למתלון - שכתוצאה מהדקירה בחזה היה נתון בסכנת חיים ממשית ומיידית, ולאחר שחרורו מהאשפוז

נותרו בו צלקות פיזיות ונפשיות. ב"כ המאשימה הפנה לשורה של פסקי-דין בגין עבירות של ניסיון לרצח, אגב פיגועי טרור, לפני חקיקת חוק המאבק בטרור, וכן לפסקי-דין שניתן לאחר חקיקת חוק המאבק בטרור - תפ"ח (מרכז-לוד) 52132-08-17 מדינת ישראל נ' אסמאעיל אבו עראם (19.6.18), שבו נגזר דינו של מי שביצע עבירת מעשה טרור של ניסיון רצח, שבמהלכה נפגע הקורבן פגיעות קשות, למאסר בפועל לתקופה של עשרים-ושתיים שנים וששה חודשים. עוד ציין ב"כ המאשימה, כי העונש המרבי בגין שתי העבירות שבהן הורשע הנאשם עומד על 27 שנות מאסר, אך התביעה מבקשת שייקבע מתחם שחלקו העליון הוא בעונש המרבי על עבירה של ניסיון לרצח בנסיבות של מעשה טרור, וחלקו התחתון "לא רחוק ממנו". על-כן עתר, כאמור, לקביעת מתחם שנע בין 20 לבין 25 שנות מאסר. באשר לעונש המתאים, ציין ב"כ המאשימה, כי אין נסיבות לקולא, למעט גילו הצעיר של הנאשם, הודאתו והיעדר עבר פלילי, אך ציין, כי לנסיבות אלה משקל "מוגבל מאוד" ו"מצומצם", כאשר מדובר בענישה בעבירות טרור, ובפרט בענישה בעבירת מעשה טרור של ניסיון רצח. על-כן, עתר להטלת מאסר בפועל לתקופה של 24 שנים, וכן לחייב את הנאשם בפיצוי המתלונן.

7. ב"כ הנאשם לא הקל ראש בחומרת העבירות ובפגיעה הקשה שנגרמה למתלונן, הן הפיזית והן הנפשית, אך גרס כי עקרונות הבניית הענישה מובילים למסקנה שונה בעניין העונש, מזו שהוצגה על-ידי המאשימה. באשר לנסיבות ביצוע העבירה הדגיש הסנגור, כי למרות הפגיעה הקשה, יש לזכור כי מדובר במעשה של דקירה בודדת, כאשר הנאשם לא ניסה להוציא את הסכין ולשוב ולדקור את הנפגע, וכי מיד לאחר הדקירה האמורה נמלט מהמקום. באשר למדיניות הענישה הנוהגת, ובפרט בזיקה לתפ"ח 52132-08-17 בעניין עראם (לעיל), ציין ב"כ הנאשם כי בהליך האמור הנחישות של אותו נאשם הייתה בדרגה גבוהה ביותר, עת הסתער על הקורבן ודקר אותו באמצעות הסכין - דקירות רבות - בצווארו, בחזהו, בבטנו, ובראשו, ובהמשך ריסס גז פלפל על פניו; וגם הפגיעות שהוסבו למתלונן היו קשות ונותרה לו נכות בשיעור 100%. באותו פסק-דין נקבע מתחם ענישה הולם של מאסר בפועל הנע בין שמונה-עשרה שנים לבין עשרים וחמש שנים. לגרסת הסנגור, השוואת המתחם לעניינו מובילה למסקנה שהמתחם "נמוך בהרבה", שכן באירוע הנ"ל דקר הנאשם את הנפגע 14 פעמים והיה נחוש לגרום למותו, כאשר בעניינו, הנאשם דקר את המתלונן דקירה אחת ונמלט מן המקום. אבחנה נוספת בין המקרים היא, לשיטתו, הפגיעה הצמיתה הקשה יותר שנגרמה לנפגע העבירה באירוע הנ"ל, זאת מבלי להקל ראש בפגיעה שנגרמה לנפגע העבירה שלפניו. עוד טען הסנגור, כי מתחם הענישה שלו עותרת המאשימה, אינו מתיישב עם מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות של ניסיון לרצח בגל הטרור האחרון - בין בפיגועי דריסה ובין בפיגועי דקירה - והפנה לשורה של פסקי-דין בעניין זה, שבחלק מהם נסיבות ביצוע העבירה היו, לטענתו, חמורות מאלו שלפניו, הן במספר הדקירות, הן במהות הפגיעה והן בנחישות של המפגע. כן הפנה לפסקי-דין שבהם הוטלו בגין עבירות ניסיון לרצח על-רקע אידיאולוגי עונשים לתקופות של כ-12 שנות מאסר. באשר להשלכות חוק המאבק בטרור על מדיניות הענישה, ציין הסנגור, כי העלאת רף העונש אמורה להיות מידתית; ומכל מקום, אין

בנסיבות ביצוע העבירה כדי להצדיק הטלת עונש המתקרב לעונש המרבי - כבקשת המאשימה. לטענת ב"כ הנאשם, מתחם הענישה ההולם בנסיבות המקרה דנן, בטרם חקיקת חוק המאבק בטרור, נע בין 11 שנות מאסר לבין 17 שנות מאסר; ולאחר חוק המאבק בטרור נע המתחם בין 15 שנות מאסר לבין 18 שנות מאסר.

באשר לעונש המתאים, ציין הסנגור כי הנאשם, שהוא יליד 1993, הוא תושב שכמ בן למשפחה שמונה 17 נפשות, אשר סיים לימודי תיכון. עובר לאירועים הנדונים עבד הנאשם, כאמור, באזור מתחם "קו התפר". ב"כ הנאשם ציין, כי אין למרשו עבירות קודמות, וכי את האירוע ביצע אמנם על-רקע אידיאולוגי, אך לא פעל מטעם קבוצה או ארגון כלשהו. הוא גרס, כי לנוכח הודאתו של הנאשם שחסכה זמן שיפוטי, גילו הצעיר והיעדר עבר פלילי - יש למקם את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם הענישה. באשר להטלת הפיצויים, טען הסנגור כי יש להטיל פיצוי בסכום סביר, שכן הנאשם אמור לרצות מאסר ממושך ומצבה הכלכלי של משפחתו אינו מאפשר תשלום פיצוי בסכום גבוה.

הנאשם לא ביקש להשמיע דברים בתום פרשת גזר-הדין.

8. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, על בית-המשפט לקבוע בגזר-הדין את מתחם העונש ההולם, זאת לאור העיקרון המנחה, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ומדיניות הענישה הנוהגת; ובהמשך - לגזור את העונש המתאים לנאשם במסגרת מתחם הענישה ההולם, תוך התייחסות לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, זאת אגב אפשרות לסטות מהמתחם בנסיבות חריגות שצוינו בחוק.

9. כאמור, בענייננו, הורשע הנאשם בעבירת מעשה טרור של ניסיון לרצח, לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין בנסיבות המפורטות בסעיף 37(א) לחוק המאבק בטרור. הסעיף האחרון, בחוק שנחקק כאמור בשנת 2016, מורה על החמרה בענישה בשל עבירה שהיא "מעשה טרור"; וקובע כי העובר עבירה שהיא מעשה טרור, דינו - כפל העונש הקבוע לאותה עבירה, אך לא יותר מ-25 שנים. לאחרונה נדרשנו להתייחס לתיקון החקיקתי האמור בגזר-הדין בתיק פ"ח (י-ם) 703-01-17 מדינת ישראל נ' אפגאני (18.2.19), ובהקשר זה נחזור על עיקרי הדברים.

המונח "מעשה טרור", על-פי הגדרתו בחוק המאבק בטרור, כולל בין-השאר: מעשה שנעשה מתוך מניע מדיני, דתי, לאומני או אידיאולוגי; מעשה שנעשה מתוך מטרה לעורר פחד ובהלה בציבור; או מעשה שיש בו סיכון ממשי לאחד מאלה: פגיעה חמורה בגופו של אדם או בחירותו, פגיעה חמורה בבטיחות הציבור או בבריאותו, פגיעה חמורה ברכוש או בתשתיות, ועוד. בענייננו, נקבע בהכרעת-הדין, כי הנאשם ניסה לגרום למותו של המתלונן מתוך מניע מדיני, דתי, לאומני

ואידיאולוגי.

על מטרת התיקון החקיקתי, המחמיר בעונש כל אימת שמדובר בעבירה שהיא מעשה טרור, בין אם מדובר בפעילות מטעם ארגון טרור, ובין אם מדובר בפעילות של מפגע בודד, ניתן ללמוד, בין-השאר, מדברי ההסבר להצעת חוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015: "מטרת החוק המוצע לתת בידי רשויות המדינה כלים מתאימים בתחום המשפט הפלילי והציבורי, לשם התמודדות עם איומי הטרור שבפניהם ניצבת מדינת ישראל, וזאת בשל ייחודה של תופעת פשיעה זו, הבאה לידי ביטוי בעוצמת הפגיעה שלה מחד-גיסא, ובקושי להיאבק בה בשל היקפה ומורכבותה מאידך-גיסא. עוצמת הפגיעה של הטרור באה לידי ביטוי בכך שמלבד הפגיעה הישירה שהוא מסב לחיי אדם ולשלמות הגוף, יוצר הטרור אפקט פסיכולוגי של פחד ותחושת איום בקרב הציבור כולו ומערער את שגרת חייו של הציבור לאורך זמן".

משכך, לעבירה שבה הורשע הנאשם, בעניין הניסיון לרצח, שני יסודות מהותיים, הנובעים משני מקורות סטטוטוריים: היסוד הראשון והעיקרי הוא העבירה של ניסיון הרצח, לפי חוק העונשין; והיסוד השני הוא הרכיב הנסיבתי המחמיר של מעשה טרור, בהתאם לחוק המאבק בטרור. בהתאמה, אף הערכים החברתיים המוגנים בעבירה זו הם כפולים: בראש ובראשונה - הערכים של חיי אדם, שלמות הגוף וקדושת החיים, המוגנים בעבירת ניסיון הרצח; ובצד הערכים של ביטחון המדינה, שלום הציבור ושמירה על שגרת חייו, וכן ההגנה על אושיות הדמוקרטיה ועל ריבונות המדינה, הבאים לידי ביטוי ברכיב הנסיבתי המחמיר של מעשה טרור (תפ"ח (מרכז-לוד) 52132-08-17 מדינת ישראל נ' אסמעיל אבו עארם (19.6.18)).

כאמור, המחוקק הכפיל את העונש בעבירות טרור, לפי חוק המאבק בטרור, אך הגדיל באופן מידתי את רף הענישה עד ל-25 שנות מאסר. לפיכך, בעבירת מעשה טרור של ניסיון לרצח, שבוצעה על-ידי הנאשם, לעונש המרבי של עבירת ניסיון לרצח שעומד על 20 שנות מאסר, נוספו חמש שנים, והוא עומד כיום, אפוא, על 25 שנות מאסר. מטעם זה, מתחם הענישה אמור לעלות באופן יחסי, וכך אף רמת הענישה הקונקרטי; זאת, בין-השאר, כדי לקדם את מטרות החוק - של המאבק בטרור, מניעתו וסיכולו (ראו: תפ"ח (מרכז-לוד) 25132-08-17 לעיל).

10. באשר לחומרת העבירות של ניסיון לרצח אגב פיגוע טרור, כבר ציין בית-משפט זה, לא אחת, בשורה של גזרי-דין, ובכלל זה בגזר-הדין שניתן לאחרונה בתיק פ"ח (י-ם) 703-01-17 בעניין אפגאני (לעיל), כי על העונש בגין עבירות של ניסיון לרצח - בכלל, וניסיון לרצח אגב פיגוע טרור - בפרט, ליתן ביטוי הולם לערכים המוגנים של שלמות הגוף וקדושת החיים, של כלל הציבור - אזרחים וגורמי אכיפת החוק, שהמפגעים מבקשים לפגוע בהם בפיגועי טרור קטלניים,

כמו "פיגועי דקירה", כפי שאירע במקרה שלפנינו, או פיגועים באמצעים אחרים, כמו פיגועי ירי או דריסה.

באירוע זה, כמו בפיגועי טרור נוספים, בוצעה העבירה על-רקע לאומני; כאשר הנאשם ביקש להפוך ל"שהיד". בהקשר זה של ביצוע העבירות על-רקע לאומני-אידיאולוגי, מתוך מטרה של המבצע להפוך ל"שהיד", אין אלא להפנות פעם נוספת לדברים שהושמעו בגזרי-דין אחרים שניתנו בבית-משפט זה, בנסיבות דומות. האידיאולוגיה של כמיהה להפוך ל"שהיד", אגב ביצוע רצח של אחרים - אשר הופכת את המוות למטרה, ואת הרוצח ל"קדוש" ולדמות מוערכת - היא אידיאולוגיה רצחנית המופצת ברבים, כרעל וכארס, במערכות מגוונות של הסתה פרועה; ומאומצת לכלל מימוש, הן על-ידי קנאים קיצוניים לדרך אידיאולוגית זו, והן על-ידי גורמים אחרים שקל לפתותם, כמו - ילדים, צעירים ומי שנתונים במצוקות שונות, לרבות מצוקות נפשיות.

11. בהתייחס לנסיבות ביצוע העבירה, הרי שהן קיצוניות בחומרתן. כאמור, הנאשם תכנן לבצע פיגוע טרור, על-רקע לאומני-אידיאולוגי, ולרצוח יהודים באשר הם יהודים. הוא החליט לבצע פיגוע דקירה בירושלים, כמחאה על ההכרה של ארצות-הברית בירושלים כבירת מדינת ישראל; הצטייד מראש בסכין; שלח מסרים ב"פוסט" בפייסבוק; וכן הכין "צוואה" שאף אותה ביקש לפרסם בפייסבוק. הנאשם נסע למימוש התכנית הרצחנית לירושלים; בחר כזירה לביצוע הרצח את התחנה המרכזית בירושלים - זירה הומה וצפופה מזקנים ועד טף; ותכנן לבצע פיגוע רב נפגעים, שבמהלכו ידקור, כפי שהודה, "כמה שיותר יהודים". תכניתו, בכל הנוגע לפיגוע ההמוני, סוכלה, מחמת העירנות של גורמי האבטחה; אך בשעת בדיקתו, כאמור, ומתוך כוונה להביא למותו של איש האבטחה, המתלונן, נעץ את הסכין בעוצמה בחזהו, הותיר את הסכין נעוצה בחזה ונמלט. היבט מחמיר נוסף יש לראות בפגיעה האנושה שנגרמה לנפגע, שהיה נתון בסכנת חיים של ממש, וכן לפגיעות הפיזיות והנפשיות שהוסבו לו, כמתואר לעיל.

12. בכל הנוגע למדיניות הענישה הנוהגת, ניתן להפנות לשורה של גזרי-דין שניתנו בבית-משפט זה, בתיקים שבהם הורשעו נאשמים בעבירות של ניסיון לרצח במהלך פיגועי טרור על-רקע לאומני באזור ירושלים, בצד עבירות נלוות, בגל הפיגועים שהחל בשנת 2015; ועמדנו על הדברים בפ"ח (י-ם) 703-01-17 בעניין אפגאני (לעיל). כל גזרי-הדין, פרט לאחרון, ניתנו בגין הרשעה בעבירת ניסיון לרצח, עם או ללא עבירות נלוות, זאת טרם חקירת חוק המאבק בטרור, שהחמיר כאמור את הענישה בגין עבירות טרור.

בתפ"ח (י-ם) 23250-12-15 מדינת ישראל נ' פלונית (23.11.16), נגזר דינה של קטינה שהורשעה על-פי הודאתה בעבירת ניסיון לרצח באמצעות דקירה בשוק מחנה יהודה. הקטינה, אשר הייתה כבת 17 בעת ביצוע המעשה,

נידונה למאסר בפועל לתקופה של שלוש-עשרה שנים וחצי בגין עבירה אחת של ניסיון לרצח, שבמהלכה דקרה שותפתה לעבירה את נפגע העבירה וגרמה לו לפציעה קלה.

בתפ"ח (י-ם) 63622-10-15 מדינת ישראל נ' סובחי אבו חליפה (15.11.16) נגזר דינו של צעיר כבן 19 שנים ל-18 שנות מאסר בפועל, זאת בהסכמת הצדדים במסגרת הסדר טיעון, בגין הרשעה בעבירת ניסיון לרצח בפיגוע טרור באזור צומת "הגבעה הצרפתית", עת דקר אזרח בצווארו, ובעבירת גרימת חבלה חמורה, עת פגע בעובר אורח שניסה לסייע לנדקר ולהדוף את הנאשם.

בתפ"ח (י-ם) 36026-12-15 מדינת ישראל נ' מקדאד אלחיה (9.11.16) נידון נאשם, אשר הורשע בעבירה של ניסיון לרצח אגב פציעתו של נפגע העבירה באמצעות סכין, בפיגוע טרור באזור רמת בית-שמש, לעונש מוסכם של מאסר בפועל למשך שש-עשרה שנים וחצי.

בתפ"ח (י-ם) 57312-05-16 מדינת ישראל נ' מוחמד בדר (30.11.16) הושת על נאשם שהורשע על-פי הודאתו בעבירות של ניסיון רצח, החזקת סכין ושהייה בישראל שלא כדין, עונש מוסכם של מאסר בפועל לתקופה של 16 שנים. באותו מקרה נכנס הנאשם לישראל כדי לבצע פיגוע דקירה כלפי יהודי, במטרה להורגו, בשעה שהבחין במתלון ברחוב הנביאים בירושלים שלף סכין והניפה לעבר פלג גופו העליון. אגב מאבק עם המתלון שניסה להדפו, דקר הנאשם את המתלון בכתפו וניסה להמשיך לדקור אותו.

בתפ"ח (י-ם) 33478-01-16 מדינת ישראל נ' סעיד קומבוז (26.10.16) הוטל על נאשם שהורשע על-פי הודאתו בעבירת ניסיון רצח, עת דקר חייל בגבו בפיגוע טרור ליד "גשר המיתרים" בירושלים, למאסר בפועל לתקופה של 17 שנים. ערעור שהגיש הנאשם לבית-המשפט העליון נדחה (ע"פ 9552/16 סעיד קומבוז נ' מדינת ישראל (22.1.18)).

בתפ"ח (י-ם) 30359-03-15 מדינת ישראל נ' פלוני (5.6.16) נגזר דינו של קטין כבן 17, אשר הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירה של ניסיון רצח שבוצע בכיכר צה"ל, אשר במהלכה דקר עובר אורח ופצע אותו, וכן הורשע בעבירות נוספות על-פי הודאתו. הקטין נידון לתקופת מאסר כוללת של 18 שנים. ערעור שהגיש הנאשם לבית-המשפט העליון נדחה (ע"פ 4742/16 פלוני נ' מדינת ישראל (28.2.18)).

בתפ"ח (י-ם) 21076-02-16 מדינת ישראל נ' פלוני (7.11.16) נגזר דינם של שני קטינים, האחד כבן 14 והשני כבן 17, אשר הורשעו על-פי הודאתם בשתי עבירות של ניסיון לרצח, זאת במהלך פיגוע טרור באזור שער שכם, שבמהלכו נדקר במתנו אחד מקורבנות העבירה, ואילו השני חמק מפגיעת הסכין. כל אחד מהנאשמים נידון למאסר בפועל לתקופה של 11 שנים. ערעור שהגישו הנאשמים לבית-המשפט העליון נדחה (ע"פ 9726/16 פלוני נ' מדינת ישראל (7.3.18)).

בתפ"ח (י-ם) 12970-11-15 מדינת ישראל נ' בהאא עויסאת (23.10.17), הורשע הנאשם, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של ניסיון לרצח ובעבירת החזקת סכין. באותו מקרה הגיע הנאשם לשכונת "נוף ציון" בירושלים, והמתין ב"מארב" להזדמנות שבה יאתר אדם, יהודי או שוטר, וידקור אותו למוות, כאשר הוא מסתיר סכין בשרוול חולצתו, כאשר התקרב לעברו צוות שוטרים ודרש ממנו להרים את ידיו, החל הנאשם להרים את היד שבשרוולה היה הסכין, מתוך מטרה לשלוף את הסכין ולדקור את השוטרים; אך השוטרים קפצו עליו ועצרו אותו בטרם אחז את הסכין בידו. הנאשם באותו הליך נידון ל-16 שנות מאסר בפועל בצד מאסר על-תנאי.

בע"פ 10025/16 פלוני נ' מדינת ישראל (10.8.17) נדון עניינו של קטין שהיה כבן 13 בעת האירועים. הקטין הורשע בשתי עבירות של ניסיון רצח ובעבירת החזקת סכין שבוצעו במהלך פיגוע טרור ביום 12.10.15 בשכונת פסגת זאב בירושלים. במהלך הפיגוע נפצעו עובר אורח בגיר וכן קטין כבן 13. הדקירות בוצעו בפועל על-ידי שותפו של הקטין, אשר נהרג מאש כוחות הביטחון במהלך סיכול המשך המסע הקטלני של הקטין ושותפו. בגזר-הדין בערכאה הדיונית בתפ"ח 63571-10-15 מדינת ישראל נ' פלוני (7.11.16) נידון המערער למאסר בפועל לתקופה של 12 שנים. בית-המשפט העליון הקל בעונשו של המערער והעמיד את רכיב המאסר בפועל על תשע שנים וחצי, זאת - הן לנוכח העובדה שבאירוע השני חלקו של המערער היה משני לעומת חלקו של שותפו; והן בהתחשב ב"גילו הצעיר ביותר של המערער ובתהליך השיקום שהוא שותף לו ולחווה הדעת שהוגשו בעניינו" על-ידי שירות המבחן. בצד זאת הוסיף וציין בית-המשפט העליון: "בעניינו, חומרה רבה ניבטת ממעשי המערער, אשר כללו רקימת תכנית של יציאה למסע טרור לשם פגיעה ביהודים באשר הם יהודים, וסופו של יום גם ביצועה בפועל. העונש שנגזר על המערער, הכולל 12 שנות מאסר בפועל, אינו חורג מרמת הענישה המקובלת בדרך כלל בעבירות דומות. אוסיף כי גם לו היה המערער מורשע בעבירות של גרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, ולא בעבירות של ניסיון לרצח, ספק בעיניי כי בנסיבות ביצוע העבירות אם היה מקום להקל בעונשו, וודאי לא באופן משמעותי".

עוד ניתן להפנות לפסק-הדין בע"פ 10111/16 טארק יחיא נ' מדינת ישראל (15.2.18), שבגדרו אישר בית-

המשפט העליון עונש מאסר בפועל של שבע-עשרה שנים וחצי, שהושת על מפגע בן 20 בגין ניסיון לרצח חייל בעפולה, עת דקר את החייל בבטנו, ולאחר מכן - פעמיים נוספות - בחזהו. בית-המשפט העליון ציין, בין-השאר, כי ניסיון לרצח על-רקע אידיאולוגי "פוגע לא רק בקורבן אלא אף באושיות הדמוקרטיה. הוא מעלה את שנאת החינם בחברה לרף חדש - מהמסד עד הטפחות... חברה חייבת להגן על עצמה ממעשים כאלה. כוונת העברין האידאולוגי האלים ששואף לתוצאה קטלנית אינה מכוונת כלפי היחיד אלא כלפי הקבוצה שהקורבן הבודד נושא בעול" (בפסקה 3 לפסק-הדין).

בתפ"ח (מרכז-לוד) 52132-08-17 בעניין אבו עראם (לעיל), נקבע לראשונה מתחם ענישה בעבירת מעשה טרור של ניסיון רצח. באותו מקרה נכנס הנאשם לישראל לשם רצח של יהודי, רק בשל היותו יהודי-ישראלי, ולאחר שהבחין בנפגע העבירה - התנפל עליו, דקר אותו בסכין דקירות רבות וקשות בפלג גופו העליון; וכאשר הסכין נשברה ונשמטה מידי של הנאשם בעקבות מאבקו של הנפגע בנאשם, ריסס הנאשם את פניו של הקורבן בגז פלפל. בדעת רוב, נקבע מתחם ענישה הנע בין 18 שנים לבין 25 שנים; ודינו של הנאשם - צעיר ללא עבר פלילי אשר הודה בביצוע העבירה - נגזר למאסר לתקופה של 22 שנים וששה חודשים, בצד מאסר על-תנאי ופיצוי נפגע העבירה. דעת המיעוט סברה, כי מתחם הענישה נע בין 20 שנות מאסר לבין 24 שנות מאסר, וכי לנוכח הפגיעה האנושה בנפגע, יש להטיל עונש בקרבת המאסר המרבי.

בגזר-הדין בתפ"ח (י-ם) 703-01-17 בעניין אפגאני (לעיל), שניתן כאמור ביום 18.2.19, נדון עניינה של נאשמת אשר ניסתה לבצע פיגוע דקירה קטלני כלפי שני שוטרי מג"ב בעיר העתיקה בירושלים. הנאשמת התקרבה לשוטרים, נעמדה במרחק של כמטר וחצי עד כשני מטרים מהם והוציאה סכין מתיק שאחזה בו. כוונתה לדקור את השוטרים סוכלה עוד בטרם הניפה את ידה לעבר השוטרים, זאת בשל תגובתם המקצועית והמהירה של השוטרים, אשר קפצו לאחור וכיוונו את כלי הנשק שלהם לעבר הנאשמת. בגזר-הדין נקבע, כי מתחם הענישה ההולם נע בין 14 שנות מאסר לבין 18 שנות מאסר, ודינה של הנאשמת - שסבלה מבעיות נפשיות, לרבות דיכאון - נגזר ל-15 שנות מאסר בפועל.

13. לנוכח הערכים המוגנים העומדים ביסוד עבירת מעשה טרור של ניסיון לרצח, נסיבות ביצוע העבירה שתוארו לעיל, ובפרט הכוונה לבצע פיגוע קטלני המוני בתחנה המרכזית בירושלים וכן הפגיעה הקשה שנגרמה לנפגע העבירה, מדיניות הענישה בתקופה שקדמה לחקיקת חוק המאבק בטרור, והשינוי החקיקתי שיש בו כדי להביא להחמרה מסוימת בענישה, וכן העבירה הנלווית של כניסה לישראל שלא כדין לשם ביצוע הפיגוע במקום הומה אדם במרכז של ירושלים - סבורים אנו, כי מתחם הענישה ההולם בגין העבירה הנדונה הוא מאסר בפועל ממושך, הנע בין 20 שנים לבין 24 שנים;

זאת בצד מאסר על-תנאי וחיוב הנאשם בפיצוי נפגע העבירה.

14. באשר לעונש המתאים בתוך מתחם הענישה ההולם, הרי שכפי שכבר נפסק, לא אחת, בעבירות של ניסיון לרצח בפיגועי טרור, ובפרט על-רקע גל הטרור שהחל בשנת 2015, משקלן של הנסיבות האישיות הנו שולי יחסית, ויש ליתן בכורה לשיקולי הגמול, ההגנה על ביטחון הציבור וההרתעה. לפיכך, לעובדה שמדובר בנאשם צעיר ללא עבר פלילי, אשר הודה בביצוע העבירות, משקל נמוך יחסית בקביעת העונש בתוך המתחם. באשר להודאה, יצוין כי זו נמסרה לנוכח העובדה שהנאשם נתפס בכף בסמוך לביצוע העבירה ואף הודה בחקירה המשטרתית; אך לא נשמעה מפיו כל חרטה או הבעת אמפתיה כלפי נפגע העבירה.

15. על-יסוד האמור לעיל, ובהתחשב במכלול שיקולי הענישה האמורים, אנו גוזרים את דינו של הנאשם כדלהלן:

א. למאסר בפועל לתקופה של 22 שנים, מיום מעצרו - 10.12.17.

ב. למאסר על-תנאי של שנתיים, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת ניסיון רצח או עבירה של גרימת חבלה בכוונה מחמירה.

ג. לששה חודשי מאסר על-תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהכלא, עבירת החזקת סכין, או עבירת אלימות שתסב לאדם חבלה של ממש.

ד. לפיצוי נפגע העבירה בסכום של 200,000 ש"ח.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

הפרקליטות תמסור למזכירות בית-המשפט את פרטי נפגע העבירה, לצורך גביית הפיצויים; וכן תדווח לנפגע העבירה על גזר-הדין.

ניתן היום, י"א באדר ב' התשע"ט, 18 מרץ 2019, בנוכחות ב"כ המאשימה, הסנגור, הנאשם ומתורגמן בית-המשפט לשפה הערבית.

אלי אברבנאל, שופט

רבקה פרידמן-
פלדמן, שופטת

יורם נועם, סגן נשיא